

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1685/2568

นางสาว ส. โจทก์ นาย ว. กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 274, ป.วิ.พ. มาตรา 276

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้การที่โจทก์ขอวางเงินชำระค่าที่ดินให้แก่จำเลยที่ 2 เพื่อให้จำเลยที่ 2 โอนที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ตามสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นการบังคับคดีโดยวิธีอื่นที่ทำได้โดยไม่ต้องตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีตาม ป.วิ.พ. มาตรา 276 วรรคหนึ่ง (2) แต่โจทก์ต้องร้องขอให้มีการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา 274 เช่นกัน โจทก์จึงไม่มีสิทธิวางเงินชำระค่าที่ดินให้แก่จำเลยที่ 2 ตามสัญญาประนีประนอมยอมความต่อศาลชั้นต้นเมื่อล่วงพ้นกำหนดระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่หนี้ตามคำพิพากษาอาจบังคับให้ชำระได้ตามมาตรา 274 วรรคสอง

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2555 ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลยทั้งสองว่า ข้อ 1. จำเลยที่ 1 ตกลงยอมนำเงินไปทำการซื้อคืนที่ดินโฉนดเลขที่ 49 จากจำเลยที่ 2 ซึ่งจำเลยที่ 2 ก็ตกลงยอมขายคืนให้ในราคา 570,000 บาท และจำเลยทั้งสองพร้อมไปทำการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์การซื้อขายกันที่ดินแปลงดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2555 โดยจำเลยที่ 1 ตกลงยอมให้โจทก์เป็นผู้ไปรับโอนการซื้อที่ดินดังกล่าวจากจำเลยที่ 2 ในนามแทนได้โดยตรงและจะดำเนินการโอนให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 15 มกราคม 2556 โดยจำเลยที่ 1 จะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายหรือค่าฤชาธรรมเนียมในการโอนผู้เดียว ข้อ 2. หากจำเลยที่ 1 และที่ 2 ผิดนัดในข้อ 1. ให้โจทก์มีสิทธิชำระราคาแทนจำเลยที่ 1 ในราคา 570,000 บาท โดยจำเลยที่ 2 จะโอนที่ดินให้แก่โจทก์ หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา โดยโจทก์มีสิทธิไล่เบี้ยเงินที่ชำระไปเอาจากจำเลยที่ 1 จนครบถ้วน หากจำเลยที่ 1 ไม่สามารถโอนที่ดินให้โจทก์ได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด จำเลยที่ 1 ยอมชดใช้เงินแก่โจทก์เป็นเงิน 570,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันผิดกำหนดเวลาในข้อ 1. จนกว่าจะชำระเสร็จ โดยยินยอมให้โจทก์บังคับคดีได้ทันที ต่อมาเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2556 โจทก์ขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินของจำเลยที่ 1 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชดใช้คืนแก่โจทก์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งออกหมายบังคับคดีให้แก่โจทก์เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2556 โจทก์ยื่นคำร้องว่า โจทก์ประสงค์จะชำระเงินค่าที่ดินจำนวน 570,000 บาท ให้แก่จำเลยที่ 2 เพื่อให้จำเลยที่ 2 โอนที่ดินให้แก่โจทก์ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ แต่จำเลยที่ 2 ปฏิเสธ โจทก์จึงนำเงินจำนวนดังกล่าวไปวางชำระที่สำนักงานบังคับคดีในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2556 แต่เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่รับวางทรัพย์สินหรือเงินดังกล่าวโดยให้เหตุผลว่าเป็นระยะเวลาเกินกว่า 10 ปี นับแต่ศาลมีคำพิพากษายอมแล้ว โจทก์เห็นว่าตามสัญญาประนีประนอมยอมความมิได้กำหนดระยะเวลาจำกัดสิทธิให้โจทก์ใช้สิทธิซื้อที่ดินจากจำเลยที่ 2 แทนจำเลยที่ 1 ไว้แต่อย่างใด โจทก์จึงมีสิทธิที่จะชำระเงินให้แก่จำเลยที่ 2 เมื่อใดก็ได้ จึงขอวางเงินค่าที่ดิน 570,000 บาท ต่อศาลชั้นต้นเพื่อให้จำเลยที่ 2 มารับเงินดังกล่าวไปจากศาลและดำเนินการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ต่อไป ศาลชั้นต้นมี

คำสั่งยกคำร้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์มีสิทธิวางเงินชำระค่าที่ดินให้แก่จำเลยที่ 2 ตามสัญญาประนีประนอมยอมความต่อศาลชั้นต้นหรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 274 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ชำระหนี้ (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำสั่งที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีหรือบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ชำระหนี้ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ชอบที่จะร้องขอให้มีการบังคับคดีโดยวิธียึดทรัพย์สิน आयัดสิทธิเรียกร้อง หรือบังคับคดีโดยวิธีอื่นตามบทบัญญัติแห่งภาคนี้ภายในสิบปีนับแต่วันที่ที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง..." และวรรคสองบัญญัติว่า "ถ้าคำพิพากษาหรือคำสั่งกำหนดให้ชำระหนี้เป็นงวด เป็นรายเดือน หรือเป็นรายปี หรือกำหนดให้ชำระหนี้เป็นอย่างใดในอนาคต ให้นับระยะเวลาสิบปีตามวรรคหนึ่งตั้งแต่วันที่หนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นอาจบังคับให้ชำระได้" เช่นนี้ แม้การที่โจทก์ขอวางเงินชำระค่าที่ดินให้แก่จำเลยที่ 2 เพื่อให้จำเลยที่ 2 โอนที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าว เป็นการบังคับคดีโดยวิธีอื่นที่ทำได้โดยไม่ต้องตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 276 วรรคหนึ่ง (2) แต่โจทก์ก็ต้องร้องขอให้มีการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา 274 เช่นกัน คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษายอมเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2555 โดยสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 1. กำหนดให้จำเลยที่ 1 นำเงินไปซื้อที่ดินพิพาทคืนจากจำเลยที่ 2 ในราคา 570,000 บาท โดยจำเลยทั้งสองตกลงให้โจทก์เป็นผู้รับโอนที่ดินจากจำเลยที่ 2 ได้โดยตรง และจำเลยทั้งสองจะดำเนินการโอนให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 15 มกราคม 2556 ข้อ 2. กำหนดว่า หากจำเลยที่ 1 และที่ 2 ผิดนัดในข้อ 1. ให้โจทก์มีสิทธิชำระราคาแทนจำเลยที่ 1 ในราคา 570,000 บาท โดยจำเลยที่ 2 จะโอนที่ดินให้แก่โจทก์ หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทน การแสดงเจตนา ดังนี้ เป็นกรณีที่คำพิพากษายอมกำหนดให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้เป็นอย่างหนึ่งอย่างใดในอนาคตภายในวันที่ 15 มกราคม 2556 เมื่อจำเลยที่ 1 และที่ 2 ผิดนัดไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความตามข้อ 1. โจทก์ย่อมมีสิทธิชำระราคาที่ดินแก่จำเลยที่ 2 แทนจำเลยที่ 1 เพื่อให้จำเลยที่ 2 โอนที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ได้ภายใน 10 ปี ตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2556 อันเป็นวันที่หนี้ตามคำพิพากษานั้นอาจบังคับให้ชำระได้เป็นต้นไปตามมาตรา 274 วรรคสอง ซึ่งจะครบกำหนด 10 ปี ในวันที่ 15 มกราคม 2566 การที่โจทก์นำเงินค่าที่ดินไปวางทรัพย์ที่สำนักงานบังคับคดีในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2566 และนำเงินค่าที่ดินมาวางต่อศาลชั้นต้นในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2566 เพื่อชำระค่าที่ดินให้แก่จำเลยที่ 2 ดังกล่าวจึงล่วงพ้นกำหนดระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่หนี้ตามคำพิพากษานั้นอาจบังคับให้ชำระได้ตามมาตรา 274 วรรคสอง แล้ว โจทก์จึงไม่มีสิทธิวางเงินชำระค่าที่ดินให้แก่จำเลยที่ 2 ตามสัญญาประนีประนอมยอมความต่อศาลชั้นต้น ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 มีคำพิพากษายืนให้ยกคำร้องของโจทก์มานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น และเมื่อได้วินิจฉัยดังนี้แล้ว จึงไม่จำต้องวินิจฉัยปัญหาตามฎีกาข้ออื่นของโจทก์อีกต่อไป เพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลง พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

วาสนา อัจฉรานุวัฒน์ · ดุสิต ฉิมพลี · อาทิตย์ ออกเวหา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1685/2568>